

Byzantská říše

Obecně.

- Východořímská říše (vznik 395), od 12. st. Byzantská
- Konstantin I. založil Byzantion
- považují se za následníky Římanů
- pojítkem křesťanství, liturgickým jazykem *řečtina*
- města: **Konstantinopol** (správní centrum), Antiochea, Níkaia
- textilnictví, zlatnictví, hedvábí, mince
- absolutismus

Justinián I. (527 – 565)

- nejvýznamnější panovník
- chce obnovit území cele Římské říše → expanzivní politika
- manželka **Theodora**
- vykupoval mír tributem Novoperské říši

532 POVSTÁNÍ NIKÁ, ustál

- expanze: Apeninský pol. Středomořské ostrovy, S Afriky; obnovil území Římské říše
- *Corpus iuris civilis* (svod občanského práva) – soupis římského práva
- theokratický absolutismus, považoval se za „prodlouženou ruku boha na zemi“

529 zákaz pohanských škol (i té v Athénách)

- bazilika San Vitale v Ravenně s krásnými mozaikami
- *césaropapismus* = způsob vlády, není jen v čele moci světské, ale i církevní

Velké schizma

- **Mikuláš I.** vs. **Fótios**, navzájem se sesadili

1054 VELKÉ SCHIZMA: křesťanská církev se roztrhla na dvě části (Z – papež, latina; V – ortodoxní, Kristus je lidské podstaty)

- misie: Velká Morava 863, Bulharsko, Kyjevská Rus 988

7. – 11. století, krize

- ze severu příchod Bulharů pod vedením chána **Asparucha**
- z jihu příchod Arabů
- *ikonoklasmus* = obrazoborecké hnutí, odmítá zobrazování svatých v kostelech atd.

1071 BITVA U MANTZIKERTU: seldžúckí Turci porazili byzantskou armádu

1204 ČTVRTÁ KŘÍŽOVÁ VÝPRAVA, vtrhli do Byzance, zlikvidovali Cařihrad, na místě Byzance vzniká latinské císařství, Byzantinci se ztáhli do Nikajského císařství

1261 obnovení Byzantské říše

1453 vyvrácení Byzantské říše Turky

Kultura

- architektura: půdorys tvar kříže, mozaiky, hodně zlata
- výborné školství, vysoká úroveň práva, medicíny, přírodních věd
- literatura: Jordanes, Prokopios, Jan Zlatoústý
- byzantský sloh: sv. Sofie v Kyjevě, San Vitale v Ravenně, . . .